

HUMAN RIGHTS ACTION
AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Crna Gora
TUŽILAČKI SAVJET

Broj 05-1-5-1 /2022

Podgorica, 22-03. 2022 god.

TUŽILAČKI SAVJET CRNE GORE
SEKRETARIJAT TUŽILAČKOG SAVJETA

Podgorica, 22.3.2022.

Poštovani/a,

na osnovu člana 18, stava 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama (Sl. list CG, 44/12 i 030/17) ljubazno molimo da nam u predviđenom roku, po mogućnosti putem elektronske pošte, faksom ili na drugi način predviđen Zakonom, omogućite pristup informaciji dostavljanjem :

- kopija programa rada kandidata koji su se prijavili na javni oglas za glavnog specijalnog tužioca TSO br. 1/2022 od 17.2.2022. godine

S poštovanjem,

Vesković Marija

Marija Vesković,
pravna savjetnica NVO Akcija za ljudska prava

E-mail: hra@t-com.me

CRNA GORA
TUŽILAČKI SAVJET
SEKRETARIJAT
Broj 05-1-5-2/22
Podgorica, 28. mart 2022. godine

Sekretarijat Tužilačkog savjeta Crne Gore na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl.list CG", br. 44/12 i 30/17), člana 18 stav 1 i člana 22 Zakona o upravnom postupku ("Sl.list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po zahtjevu zahtjevu NVO „Akcije za ljudska prava“ od 22. marta 2022. godine, radi pristupa informaciji, donosi

RJEŠENJE

I DOZVOLJAVA SE pristup traženoj informaciji podnosioca NVO „Akcije za ljudska prava“ na osnovu zahtjeva broj 05-1-5-1/21 od 22. marta 2022. godine, kojim je traženo dostavljanje:

„kopija programa rada kandidata koji su se prijavili na javni oglas za glavnog specijalnog tužioca TSO br. 1/2022 od 17.02.2022. godine“.

III Pristup traženim informacijama ostvariće se dostavom kopije programa rada koji su podnijeli kandidati koji su se prijavili na javni oglas TSO br. 1/2022 od 17. februara 2022. godine za izbor glavnog specijalnog tužioca, putem pošte na adresu Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 130/VII, Podgorica, u roku od pet dana od kada podnosilac zahtjeva dostavi dokaz o uplati troškova postupka.

IV Troškovi postupka određuju se u iznosu od 1,35 eura, koje je podnosilac zahtjeva dužan da uplati u korist budžeta Crne Gore, na račun 832-1187-31, prije isteka roka iz prethodnog stava, i o tome dostavi odgovarajući dokaz.

V Žalba protiv ovog rješenja ne odlaže njegovo izvršenje.

Obrazloženje

Dana 22. marta 2022.godine, NVO „Akcija za ljudska prava“ obratila se Sekretarijatu Tužilačkog savjeta zahtjevom 05-1-5-1/22, kojim je traženo dostavljanje kopije programa rada kandidata koji su se prijavili na javni oglas za glavnog specijalnog tužioca TSO br. 1/2022 od 17.02.2022. godine.

Postupajući po predmetnom zahtjevu, uvidom u službenu dokumentaciju Odjeljenja za stručnu podršku radu Tužilačkog savjeta, odnosno u predmet TSO 1/2022, utvrđeno je da Sekretarijat Tužilačkog savjeta posjeduje kopije programa rada Miloša Šoškića, Vladimira

Novovića i Saše Čađenovića, kandidata koji su se prijavili na javni oglas za izbor glavnog specijalnog tužioca TSO br. 1/2022 od 17.02.2022. godine, pa je dozvoljen pristup traženoj informaciji.

Shodno navedenom, stekli su se uslovi za primjenu člana 13 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, zbog čega je odlučeno kao u stavu I dispozitiva rješenja, a na osnovu člana 30 stav 2 istog zakona.

Odredbom člana 33 stav 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama propisano je da podnosilac zahtjeva snosi troškove postupka za pristup informaciji koji se odnosi na stvarne troškove organa vlasti, na kopiranje, skeniranje i dostavljanje tražene informacije, u skladu sa propisima Vlade Crne Gore, dok je članom 1 i članom 2 tačka 1 alineja 1 Uredbe o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama, propisano da se troškovi organa vlasti nastali u postupku za pristup informacijama, koji su predviđeni Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, određuju u iznosu, za kopiranje informacije format A4 crno-bijeli 0,03 eura po stranici.

Primjenom citiranog propisa utvrđeni su troškovi postupka u iznosu od 1,35 eura za kopiranih 45 stranica tražene informacije.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu podataka o ličnosti i pristup informacijama u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, preko ovog organa.

SEKRETARKA SEKRETARIJATA

Tatjana Topalović

Prilog:

-kopija programa rada koji su podnijeli kandidati (Miloš Šoškić, Vladimir Novović i Saša Čađenović) koji su se prijavili na javni oglas TSO br. 1/2022 od 17. februara 2022. godine za izbor glavnog specijalnog tužioca.

Dostaviti:

NVO „Akcija za ljudska prava”
a/a.

Obradila:

Snežana Sekulić

S. Sekulić

*PROGRAM RADA SPECIJALNOG
DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA
ZA PERIOD OD 2022. DO 2027. GODINE*

*Kandidat za Glavnog specijalnog tužioca
Saša Čađenović, specijalni tužilac - zamjenik Glavnog specijalnog
tužioca*

Podgorica, mart 2022. godine

UVOD

Tužilački savjet je dana 17.02.2022. godine, objavio na internet stranici javni oglas TSO.br. 1/22 za izbor Glavnog specijalnog tužioca, koji oglas je objavljen u „Službenom listu CG-Oglasni dio " br.8/22 od 18.02.2022. godine. Shodno članu 52 Zakona o Državnom tužilaštvu, uz prijavu na javni oglas dostavljam Program rada sa mojom vizijom organizacije posla u Specijalnom državnom tužilaštvu, za mandat od 5 godina.

VIZIJA ORGANIZACIJE POSLA U SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Da bih mogao adekvatno predstaviti viziju organizacije posla u Specijalnom državnom tužilaštvu, prethodno je potrebno prezentovati djelokrug rada Specijalnog državnog tužilaštva, te se osvrnuti na do sada uočene probleme u radu ovog tužilaštva.

Stupanjem na snagu Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu 2015. godine ("Službeni list Crne Gore, broj 10/2015"), formirano je Specijalno državno tužilaštvo za teritoriju Crne Gore u Državnom tužilaštvu kao jedinstvenom i samostalnom organu, sa nadležnošću za gonjenje učinilaca krivičnog djela:

1) organizovanog kriminala, bez obzira na visinu propisane kazne;

2) visoke korupcije:

a) ako je javni funkcioner izvršio sljedeća krivična djela:

*zloupotreba službenog položaja,
prevara u službi,
protivzakoniti uticaj,
navođenje na protivzakoniti uticaj,
primanje mita,
davanje mita;*

b) ako je pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura izvršenjem sljedećih krivičnih djela:

*zloupotreba položaja u privrednom poslovanju,
zloupotreba ovlašćenja u privredi;
pranja novca;
terorizma i ratnih zločina.*

U Specijalnom državnom tužilaštvu, trenutno radi 12 specijalnih tužilaca (ne računajući mjesto Glavnog specijalnog tužioca) i 33 službenika, među kojima 10 savjetnika i 6 stručnih saradnika-ekonomista

Naprijed navedene poslove specijalni tužioci i službenici ovog tužilaštva obavljaju u neuslovnim prostorijama zgrade koja je izgrađena još 1970-tih za potrebe tadašnje "Jugobanke" i koja se nalazi u najužem centru Podgorice, te je kao takva apsolutno nedekvatna za funkcionisanje jedne takve organizacije kao što je Specijalno državno tužilaštvo. Takođe, smatram da ni materijalni položaj zaposlenih u Specijalnom državnom tužilaštvu - prvenstveno savjetnika i stručnih saradnika-ekonomista apsolutno nije zadovoljavajući, obzirom na njihove postignute rezultate rada, te radno iskustvo i stručne i profesionalne kvalifikacije koje isti posjeduju, što može dovesti do odliva izuzetno kvalitetnog kadra na druge poslove van Državnog tužilaštva, koji bi gubitak bio teško nadoknadiv.

No i pored toga, Specijalno državno tužilaštvo je postiglo zavidne rezultate, te je tako trajno oduzeto i vraćeno u budžet Crne Gore cca. 42 milion eura, privremeno blokirano novčanih sredstava kod poslovnih banaka u predmetima istrage oko 80.000,000,00 eura i 144.000,00 USD, na osnovu vraćene protivpravno stečene imovinske koristi i izrečenih novčanih kazni uplaćeno je u budžet Crne Gore blizu 8.000,000,00 eura, te donijeta privremena mjera zabrane raspolaganja i otuđenja pokretne i nepokretne imovine u vrijednosti od preko 200.000,000,00 eura.

Naprijed navedeni rezultati rada obavezuju da se od Vrhovnog državnog

tužilaštva, kao i od organa vlasti zahtjeva konačno rješavanje "stambenog" pitanja Specijalnog državnog tužilaštva na adekvatan način, bilo da je to kroz adaptaciju neke druge zgrade, ili kroz izgradnju novog objekta, kao i da se poboljša materijalni status zaposlenih u Specijalnom državnom tužilaštvu, koji problem je prepoznat od strane međunarodnih eksperata Evropske Unije u postupku predpristupnih pregovora koje Crna Gora vodi.

Smatram ključnim stručno usavršavanje i unapređivanje znanje specijalnih tužilaca i službenika u Specijalnom državnom tužilaštvu, te bi poseban akcenat stavio na njihovu edukaciju i usavršavanje, te povezivanje sa regionalnim i stranim partnerskim organima i službama, imajući u vidu da je transnacionalni kriminal u svim oblicima naša stvarnost, zbog čega je neophodno da pravosudni organi zemalja regije, Evrope i svijeta imaju brzu i fluidnu saradnju kako bi se što bolje odgovorilo na ovaj vid kriminala.

Motiv za kandidaturu za Glavnog specijalnog tužioca, vidim u kreiranju uslova za brzu i djelotvornu istragu, te uspostavljanje institucije koja će profesionalnim i proaktivnim djelovanjem biti spremna da stane na put najtežim oblicima kriminala, poštujući principe zakonitosti, jednakosti pred zakonom, nepristrasnost i objektivnost bez mogućnosti bilo čijeg uticaja, i koja bi ispunila očekivanja građana Crne Gore koja su imali od ovog tužilaštva kada je isto formirano 2015.godine.

Kao Glavni specijalni tužilac, smatram da bih svojim profesionalnim i stručnim odnosom prema radu, a prije svega svojim organizacionim sposobnostima, , ali i znanjem i dugogodišnjim tužilačkim iskustvom, doprineo da Specijalno državno tužilaštvo dostigne vrijednosti tužilaštava razvijenih evropskih zemalja, koje bi se ogledale kroz efikasnost, profesionalnost i nezavisnost i koje bi počivale na jačanju integriteta ove institucije.

PROGRAM RADA

Organizacija posla u Specijalnom državnom tužilaštvu

Za ukazati je da, iako je postojećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji predviđeno postojanje službi i odjeljenja: Odjeljenje za poslove krivičnog gonjenja, Odjeljenje za finansijske istrage, Odjeljenje za analitiku i istraživanje, Odjeljenje za međunarodnu saradnju, Stručna služba za informacione tehnologije i digitalne dokaze, Služba za odnose sa javnošću i Služba za administrativno-tehničke i računovodstvene poslove, navedena podjela poslova u praksi nije zaživjela, već se raspored poslova obavljao shodno Godišnjim planom rada.

Smatram da je neophodno izvršiti diversifikaciju rada po specijalizovanim odjeljenjima na način kako je to urađeno u partnerskim tužilaštvima, te da je u tom cilju potrebno u što kraćem roku donijeti novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, sa naglaskom na Odjeljenje za finansijske istrage, u cilju usavršavanja i unapređenja postojećeg stručnog kadra, a u svijetlu očekivanih novih zakonskih rješenja u dijelu oduzimanja imovine stečene kriminalnom djelatnošću, a shodno i primjedbama koje su prepoznate od strane Evropske komisije.

Naprijed navedena Odjeljenja, posebnu pažnju treba posvetiti i unapređenju razvoja Odjeljenja za borbu protiv visoke korupcije, Odjeljenja za borbu protiv pranja novca i Odjeljenja za ratne, a posebno ojačati kapacitete Specijalnog policijskog odjeljenja i uvezati baze podataka Specijalnog policijskog odjeljenja i Finansijsko-obavještajnog sektora Uprave policije koji su posebno specijalizovani za tačno određena krivična djela. Takođe, za potrebe Odjeljenja za borbu protiv visoke korupcije, zatražio bih od direktora Agencije za sprječavanje korupcije, Uprave prihoda i carina, Uprave za katastar i državnu imovinu, te po potrebi od drugih državnih organa formiranje međuresornih operativnih timova za prikupljanje dokaza i podataka za ovu vrstu krivičnih djela.

Kao i u ranijem periodu, a radi efikasnog postupanja u predmetima koji ne trpe odlaganje, organizovalo bi se neprekidno dežurstvo i pripravnost kako državnih tužilaca, tako i službenika.

Kao rukovodilac bih kvartalno pribavljao izvještaje o radu specijalnih tužilaca, kao i izvještaje stručnih lica finansijske struke u predmetima pokrenutih finansijskih istraga, sa akcentom na izrade predloga za privremeno i trajno oduzimanje imovinske koristi.

Takođe bih, a u cilju urednog i blagovremenog obavljanja poslova, po potrebi, vršio pregled upisnika i pomoćnih knjiga, evidentiranje predmeta čije rješavanje duže traje i preduzimao bih mjere u cilju otklanjanja nedostataka, odnosno efikasnog i zakonitog vršenja poslova državnog tužilaštva. Takođe, inicirao bih kod upisničara vođenje pomoćnih - internih knjiga za određene kategorije predmeta, u kojima bi se unosili podaci koji su se u prethodnom periodu učestalo tražili u formi izvještaja.

Na sedmičnom nivou bih organizovao sastanke sa specijalnim tužiocima i službenicima različitih Odjeljenja Specijalnog državnog tužilaštva u cilju upoznavanja sa izazovima sa kojima se suočavaju u radu, te eventualnoj pomoći u cilju prenebregavanja bilo kakvih poteškoća sa kojima bi se mogli susreti

Radi smanjenja rizika i korupcije u instituciji, sa pojačanom pažnjom bi se pratilo sprovođenje Plana integriteta odnosno, realizacija predviđenih mjera i o svemu tome obavještavat će se Agencija za sprječavanje korupcije, u skladu sa zakonom.

U predmetima u kojima postoji potreba za složenom i opsežnom istragom povezanom sa drugom državom ili više njih, predložio bih formiranje zajedničkog istražnog tima, na regionalnom, odnosno evropskom nivou.

Takođe, inicirao bih da pregleda i provjere svih predmeta ratnih zločina koji su bili u radu u ovom tužilaštvu, u cilju potencijalne identifikacije novih

osumnjichenih, uzimajući u obzir sve modele krivične odgovornosti, shodno Strategiji za istraživanje ratnih zločina.

Kao Glavni specijalni tužilac, u toku petogodišnjeg programa rada, u zakonom propisanim rokovima, dostavljao bih izvještaje o radu Tužilačkom savjetu, Ministarstvu pravde Ijudskih i manjinskih prava i navedene izvještaje objavljivao na internet stranici Specijalnog državnog tužilaštva.

Planiranje budžeta

Posebnu pažnju bih posvetio planiranju budžeta, te blagovremeno predvidjeti evidentne potrebe za povećanjem budžetskih sredstava, koja trenutno, smatram, apsolutno nisu primjerena potrebama Specijalnog državnog tužilaštva. Prilikom planiranja neophodnih finansijskih sredstava za rad državnog tužilaštva, preuzeo bih aktivnu ulogu u cilju sagledavanja svih aspekata potreba državnog tužilaštva u narednom periodu.

Očekivani rezultati u narednom periodu

Sumirajući do sada postignute rezultate rada, uočljivo je da su postignuti izuzetni rezultati u borbi protiv organizovanog kriminala, te je naprijed navedene rezultate neophodno nastaviti i nadograditi.

Planiranom izmjenom organizacije rada u cilju formiranja specijalizovanih odjeljenja za borbu protiv visoke korupcije, pranja novca i ratnih zločina, koje bi pratilo usvajanje izmjena i dopuna Zakona o oduzimanju imovine stečene krivičnom djelatnošću, nalazim da bi se u kratkom vremenu postigli konkretni rezultati u ovim oblastima, što je i zahtjev Evropske Unije iz izvještaja o napretku.

Međunarodna pravosudna saradnja

U Specijalnom državnom tužilaštvu je formirano Odjeljenje za međunarodnu pravnu pomoć, tako da će se u tom pravcu i nastaviti, a to imajući u vidu daje evidentan sve veći broj predmeta formiranih po zamolnicama stranih država za pružanjem međunarodne pravne pomoći, u smislu sprovođenja određenih dokaznih radnji, kao i broj predmeta u kojima specijalni tužioci imaju potrebu da šalju zamolnice stranim državama, kako za sprovođenje određenih dokaznih radnji, tako i za eventualno preduzimanje krivičnog gonjenja kada za to postoje zakonski uslovi.

Unapređenje međunarodne pravosudne saradnje podrazumijevalo bi konstantnu obuku tužilaca, koja sem teorijskog znanja, omogućava uspostavljanje neposrednih kontakata sa stranim ekspertima, koji pokazuju spremnost za lični angažman u cilju ostvarivanja bolje međunarodne saradnje, zbog čega smatram da ubuduće takvoj komunikaciji treba češće pribjegavati.

Takođe, ohrabrivao bi formiranje zajedničkih istražnih timova sa tužilaštvima kako zemalja u okruženju, tako i zemalja Evropske Unije, sa kojima ovo tužilaštvo već ima besprekornu saradnju, kako bi se na što efikasniji način

suprostavili transnacionalnom organizovanom kriminalu.

Obuke - stručno usavršavanje

U pogledu daljeg stručnog usavršavanja, smatram neophodnim nastavak kontinuirane obuke specijalnih tužilaca, čime bi se unaprijedilo stručno znanje i metode u radu kako državnih tužilaca, tako i savjetnika i stručnih saradnika u ovom tužilaštvu.

Sa istim ciljem inicirao bih organizovanje edukacija, seminara i konferencija, a u cilju poboljšanja kvantiteta i kvaliteta rada, kao i vještine korišćenja tužilačkog znanja, kako bi se kvalitetno sprovodile procesne radnje, kao i sve druge aktivnosti nosilaca tužilačke funkcije, savjetnika, kao i svih drugih zaposlenih u Specijalnom državnom tužilaštvu.

Uspješnu saradnju sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu je neophodno nastaviti u budućem periodu, uz dodatno povezivanje sa partnerskim tužilaštvima i organima u inostranstvu kroz studijske posjete, seminare i druge vidove profesionalne razmjene.

PLANIRANJE SARADNJE SA DRUGIM ORGANIMA

Tokom petogodišnjeg programa rada, ovo tužilaštvo bi aktivno razvijalo i održavalo profesionalnu saradnju sa svim institucijama, a obzirom na prirodu posla državnog tužilaštva, najintezivnije sa Upravom policije, sudovima i drugim organima na koje su u svom radu upućeni. Naime, dosadašnju saradnju koja se ogledala u stalnoj komunikaciji tokom prethodnog postupka, te održavanju sastanaka u cilju razmatranja određenih spornih pitanja i dogovaranja načina saradnje, potrebno je nastaviti i usavršavati.

Sa Upravom policije, Agencije za sprječavanje korupcije, Uprave prihoda

i carina, Uprave za katastar i državnu imovinu, te Upravom za inspekcijske poslove neophodno je održavati svakodnevne kontakte u cilju blagovremenog praćenja i razmjene podataka relevantnih za rad ovog tužilaštva, te je takođe neophodno ostvariti međusobne kanale komunikacije sa poslovnim bankama u Crnoj Gori i Centralnom bankom u cilju poboljšanja postignutih rezultata u finansijskim istragama i predmetima formiranim povodom pranja novca.

SARADNJA SA MEDIJIMA - TRANSPARENTNOST

Analizom dosadašnjeg iskustva, zaključuje se da transparentnost rada državnog tužilaštva utiče na povećanje povjerenja javnosti u rad istog, tako da bih u tom pravcu nastavio da insistiram na informisanju javnosti o radu tužilaštva, na koji način bi se povećao nivo povjerenja i saradnje sa medijima, a čiji rezultat bi bio bolje upoznavanje medija i javnosti sa ovlašćenjima tužilaštva i procedurom rada. Trenutnom sistematizacijom su upražnjena mjesta Samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću i Viši savjetnik III - za Slobodan pristup informacijama, te je navedena mjesta neophodno popuniti kako bi se Služba za odnose sa javnošću Specijalnog državnog tužilaštva zaista počela sa radom. Insistirao bih na održavanju povremenih sastanaka sa predstavnicima medija, koji bi se bolje upoznali sa procedurom postupanja policije i tužilaštva, a kako bi se izbjegle situacije da načinom izvještavanja osujete rad tužilaštva i planirane aktivnosti. Plan je i nastaviti praksu održavanja povremenih press-konferencija, odnosno ukoliko se i kada za to ukaže potreba.

ZAKLJUČAK

Smatram da sam dosadašnjim radom, kao zamjenik državnog tužioca/državni tužilac u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici od 2006-2016.godine i kao specijalni tužilac od 2016.godine do danas, pokazao da su principi na kojima počiva moj rad prije svega, savjesnost, odgovornost i nepristrasnost uz puno poštovanje Ustava i zakona što smatram dobrom preporukom za izbor na funkciju rukovodioca Glavnog specijalnog tužioca. Za

naprijed navedeno mjesto me preporučuju kako moji lični rezultati, zbog kojih sam uvijek ocjenjivan najvišim ocjenama, tako i postignuti rezultati na nivou ovog tužilaštva u oblasti borbe protiv organizovanog kriminala, na kojim predmetima sam bio nosilac posla na nivou cijelokupnog Specijalnog državnog tužilaštva

Sa svega iznijetog, smatram da imam sve neophodne kvalifikacije da kao Glavni specijalni tužilac Specijalnom državnom tužilaštvu vratim renome institucije za koju nema "nedodirljivih" i koja će svojim profesionalnim i proaktivnim djelovanjem biti beskompromisno spremna da stane na put najtežim oblicima kriminala, poštujući principe zakonitosti, jednakosti pred zakonom, nepristrasnost i objektivnost prema svim slojeva crnogorskog društva.

KANDIDAT ZA RUKOVODIOCA

Saša Čadenović

03/03/2022

PROGRAM RADA SA VIZIJOM ORGANIZACIJE POSLOVA U SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

-za period od pet godina-

*Kandidat za Glavnog specijalnog tužioca Vladimir Novović,
sudija Višeg suda u Podgorici*

gonjenja, 3 samostalna referenta – zapisničara – operatera u odjeljenju za poslove krivičnog gonjenja, 3 savjetnika u odjeljenju za finansijske istrage, 3 samostalna savjetnika I – stručna saradnika u odjeljenju za finansijske istrage, 1 samostalni referent – zapisničar – operater u odjeljenju za finansijske istrage, 2 savjetnika u odjeljenju za analitiku i istraživanja, 2 samostalna savjetnika I – stručna saradnika u odjeljenju za analitiku i istraživanja, 1 samostalni referent – zapisničar – operater u odjeljenju za analitiku i istraživanja, 2 savjetnika u odjeljenju za međunarodnu saradnju, 1 samostalni referent – zapisničar – operater u odjeljenju za međunarodnu saradnju, 1 načelnik stručne službe za informacione tehnologije i digitalne dokaze, 1 samostalni savjetnik I stručne službe za informacione tehnologije i digitalne dokaze, 1 samostalni savjetnik II – za sigurnost i zaštitu informacionih sistema stručne službe za informacione tehnologije i digitalne dokaze, 1 samostalni savjetnik III stručne službe za informacione tehnologije i digitalne dokaze, 1 samostalni referent za obradu i analizu podataka stručne službe za informacione tehnologije i digitalne dokaze, 1 samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću u službi za odnose sa javnošću, 1 samostalni savjetnik I - prevodilac u službi za odnose sa javnošću, 1 viši savjetnik III za slobodan pristup informacijama u službi za odnose sa javnošću, 1 samostalni savjetnik I – upravitelj pisarnice u službi za administrativno-tehničke i računovodstvene poslove, 3 samostalna referenta – upisničara u službi za administrativno-tehničke i računovodstvene poslove, 1 samostalni referent – arhivar u službi za administrativno-tehničke i računovodstvene poslove i 2 samostalna referenta u službi za administrativno-tehničke i računovodstvene poslove). Iz spiska državnih službenika i namještenika u Specijalnom državnom tužilaštvu sa njihovim službeničkim i namješteničkim zvanjima za septembar mjesec 2021.godine, a koji je preuzet sa sajta Specijalnog državnog tužilaštva i programa rada Glavnog specijalnog tužioca Tu-S I-2.br.1/22 od 04.01.2022.godine, proizilazi da postoje upražnjena radna mjesta po važećem Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva (savjetnik i samostalni saradnik I – stručni saradnik).

Specijalno državno tužilaštvo funkcioniše u vrlo neuslovnim prostorijama. Specijalno državno tužilaštvo i Više državno tužilaštvo u Podgorici smješteni su u zgradi Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore. Ova zgrada, koja je stara preko 40 godina, nalazi se u jako lošem stanju, povezana je sa stambenim objektom, raspolaže s nedovoljnim brojem radnih prostorija, nema adekvatan prilaz, službeni ulaz i parking prostor i nema adekvatne prostorije za saslušanja i radne sastanke. Specijalno državno tužilaštvo ima posebno izražen problem s radnim prostorom, pogotovo kada se ima u vidu broj specijalnih tužilaca i ukupan broj zaposlenih. Osim što su radne prostorije neuslovne, nijesu ni primjerene novom konceptu tužilačke istrage, pa je nemoguće u istima izvoditi pojedine procesne radnje gdje prisustvuje veći broj lica. U pisarnici su znatno otežani uslovi za rad budući da je u istoj smješteno pet službenika (povremeno borave i dva dostavljača), dio arhive, kao i oduzeti predmeti. Specijalno državno tužilaštvo koristi putnička motorna vozila: „Škoda Superb“, registarskih oznaka PG CG 021, proizveden 2011.godine, „Mercedes A 160“, registarskih oznaka PG CG 826, proizveden 2008.godine, „Ford Fokus 1.6“, registarskih oznaka PG CG 827, proizveden 2009.godine i „Golf 7“, registarskih oznaka PG CG E37, proizveden 2016.godine. Naprijed navedeni podatak proizilazi iz spiska vozila objavljenog na sajtu ovog tužilaštva. Takođe, Specijalno državno tužilaštvo sada koristi još jedno putničko motorno vozilo marke „Pasať“, koje je ustupljeno na korišćenje od strane VDT do 01.04.2022.godine.

UVOD

Program rada za period od pet godina sadrži viziju rada Specijalnog državnog tužilaštva, sa predlogom organizacije i rasporeda poslova i očekivanih radnih rezultata s obzirom na broj specijalnih tužilaca i ostalih zaposlenih u Specijalnom državnom tužilaštvu i strukturu krivičnih djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, saradnju sa policijom i drugim organima uprave, kao i međunarodnu pravosudnu saradnju. U ovom programu biće opisano postojeće stanje u Specijalnom državnom tužilaštvu, vizija organizacije i rada Specijalnog državnog tužilaštva, ciljevi i očekivani rezultati koji bi se postigli tokom mog mandata kao Glavnog specijalnog tužioca, kao i predlozi za poboljšanje efikasnosti i rezultata u obavljanju poslova iz nadležnosti ovog tužilaštva.

Prilikom izrade programa i stvaranja vizije za organizaciju poslova rukovodio sam se sopstvenim iskustvom, koje sam stekao kao sudija Osnovnog suda u Danilovgradu, sudija Višeg suda u Podgorici i član Sudskog savjeta, kao i uporednim iskustvima iz država Evropske Unije i regiona.

ORGANIZACIJA, RASPORED POSLOVA I USLOVI RADA **- Sadašnje stanje -**

Zakonom o Specijalnom državnom tužilaštvu, članom 9, propisano je da Specijalno državno tužilaštvo ima odjeljenja i službe, da se odjeljenja organizuju za poslove krivičnog gonjenja, finansijske istrage, analitiku i istraživanje i međunarodnu saradnju, a da se mogu obrazovati službe za odnose sa javnošću, kao i za stručne, administrativne i tehničke poslove. Odlukom o broju državnih tužilaca („Sl.list CG“ br.21/2015 i 13/2018) utvrđeno je, na osnovu Pravilnika o okvirnim mjerilima rada za određivanje potrebnog broja državnih tužilaca i državnih službenika i namještenika u državnom tužilaštvu („Sl.list CG“ br.17/15), da u Specijalnom državnom tužilaštvu postupa Glavni specijalni tužilac i 12 specijalnih tužilaca. Istom odlukom, radi poređenja, određeno je da u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici postupa rukovodilac i 16 državnih tužilaca. Članom 16 Pravilnika o okvirnim mjerilima rada za određivanje potrebnog broja državnih tužilaca i državnih službenika i namještenika u državnom tužilaštvu propisano je da su okvirna mjerila rada za određivanje broja državnih tužilaca u Specijalnom državnom tužilaštvu, prema vrsti i broju predmeta u toku jedne kalendarske godine, sljedeća: krivičnih predmeta organizovanog kriminala (Kt-S) 5 ili krivičnih predmeta visoke korupcije (Kt-S) 50 ili krivičnih predmeta ratnih zločina i terorizma (Kt-S) 5 ili krivičnih predmeta pranje novca (Kt-S) 20 ili krivičnih predmeta protiv nepoznatih učinilaca krivičnih djela (Ktn) 100 ili sprovođenje istrage (Kri) 50 ili raznih drugih krivičnih predmeta (Ktr) 100. Sada, u Specijalnom državnom tužilaštvu postupa 12 specijalnih tužilaca, od kojih jedan zamjenjuje Glavnog specijalnog tužioca kojem je konstatovan prestanak tužilačke funkcije, dok je drugi upućen u Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu. U Specijalnom državnom tužilaštvu postupa i jedan tužilac koji je upućen od strane Tužilačkog savjeta radi postupanja u konkretnom predmetu. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva predviđeno je 40 službeničkih radnih mjesta (sekretar, 4 savjetnika u odjeljenju za poslove krivičnog gonjenja, 2 samostalna savjetnika I – stručna saradnika u odjeljenju za poslove krivičnog

RELEVANTNI PODACI IZ IZVJEŠTAJA O RADU SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA ZA 2021.GODINU

U 2021.godini, ovom tužilaštvu podnijeto je ukupno 936 krivičnih prijava protiv punoljetnih lica, pa je uz neriješene krivične prijave iz ranijeg perioda protiv 611 lica, u radu u izvještajnom periodu bilo ukupno krivičnih prijava protiv 1547 lica, od čega su odbačene krivične prijave protiv 650 punoljetnih lica. U izvještajnom periodu podnijete su krivične prijave protiv 42 pravna lica, tako da je uz prijave iz ranijeg perioda protiv 119 pravnih lica, u radu ukupno bilo krivičnih prijava protiv 161 pravnog lica. Ukupno su u izvještajnom periodu specijalni tužioci zaključili sporazume o priznanju krivice sa 55 fizičkih i 10 pravnih lica. Od strane suda odbijeno je 7 sporazuma dok o 6 sporazuma nije bilo odlučeno, što znači da je procenat odbijenih sporazuma 11,86 posto. Primijećeno je da je od 14 zaključenih sporazuma zbog krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije iz čl.401a KZ CG usvojeno od strane suda 7 sporazuma, nakon čega su donijete presude kojim su okrivljeni osuđeni na 7 zatvorskih kazni, da je zbog krivičnih djela stvaranje kriminalne organizacije iz čl.401a KZ CG i utaja poreza i doprinosa iz čl.264 KZ CG zaključeno 13 sporazuma o priznanju krivice koji su usvojeni od strane suda i na osnovu kojih su donijete presude kojim je okrivljenima izrečena 1 zatvorska kazna i 12 uslovnih osuda, te da su zbog krivičnih djela stvaranje kriminalne organizacije iz čl.401a KZ CG, pranje novca iz čl.268 KZ CG i utaja poreza i doprinosa iz čl.264 KZ CG zaključena 2 sporazuma o priznanju krivice koja su usvojena od strane suda i na osnovu kojih je jedan okrivljeni osuđen na zatvorsku kaznu dok je drugom izrečena uslovna osuda. Dakle, zapaža se da su okrivljeni kojima je bilo stavljeno na teret samo krivično djelo stvaranje kriminalne organizacije iz čl.401a KZ CG sporazumom dogovorene i presudom izrečene isključivo kazne zatvora, dok su okrivljenima kojima su bila stavljena na teret osim krivičnog djela stvaranje kriminalne organizacije iz čl.401a KZ CG i krivična djela pranje novca iz čl.268 KZ CG i utaja poreza i doprinosa iz čl.264 KZ CG, sporazumom dogovorene i presudom izricane uglavnom uslovne osude, što izaziva priličnu zabrinutost.

U 2021.godini specijalni tužioci su donijeli naredbe o sprovođenju istrage protiv 188 lica u 30 predmeta i 1 naredbu o proširenju istrage, od čega u 12 predmeta i 1 proširenju istrage protiv 102 lica za krivična djela organizovanog kriminala, u 13 predmeta protiv 65 lica zbog krivičnih djela visoke korupcije, u 5 predmeta protiv 15 lica zbog krivičnog djela pranje novca i protiv 6 lica za ostala krivična djela. Uz neriješene istrage iz ranijeg perioda protiv 367 lica, specijalni tužioci su ukupno u radu imali istrage protiv 555 lica. Nakon završene istrage, postupak je obustavljen protiv 14 lica, rješenje o prekidu istrage je donijeto protiv 3 lica, optužnice su podignute protiv 141 lica, istraga je ustupljena protiv 1 lica, pa je na kraju izvještajnog perioda ostalo u radu istraga protiv 396 lica. U izvještajnom periodu, pokrenuta je istraga protiv 20 pravnih lica, pa je uz istrage protiv 199 pravnih lica iz ranijeg perioda, ukupno u radu bilo istraga protiv 219 pravnih lica, od kojih je obustavljena istraga protiv 40 pravnih lica, dok je protiv 20 pravnih lica podignuta optužnica. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je u radu istraga protiv 159 pravnih lica. Zabrinjavajuće je da je samo 27,39% istraga u odnosu na pravna lica završeno

(obustavom krivičnog postupka i optuženjem), a da je od završenih istraga u odnosu na 2/3 pravnih lica istraga obustavljena, dok je u odnosu na 1/3 pravnih lica uslijedilo optuženje. Gledano u realnim brojevima, od istraga završenih u odnosu na 60 okrivljenih pravnih lica, protiv 40 okrivljenih pravnih lica je istraga obustavljena, dok je samo 20 okrivljenih pravnih lica optuženo. Kada se ukupan broj završenih istraga protiv okrivljenih fizičkih i pravnih lica podijeli sa brojem specijalnih tužilaca, to je svaki specijalni tužilac u prosjeku završio istragu u odnosu na 17,9 lica. U 2021.godini Specijano državno tužilaštvo je optužilo 153 lica, pa je uz neriješena optuženja iz ranijeg perioda protiv 436 lica, kod suda u radu bilo optuženja protiv 589 lica. U postupku kontrole i potvrđivanja optužnice sud je donio rješenja kojim se optužnice protiv 105 lica potvrđuju, dok je optužnice protiv 32 lica vratio na dopunu istrage ili otklanjanje nedostataka, a protiv 1 lica je obustavljen postupak. Dakle, gledano prema licima, u odnosu na oko 23% lica koja su optužena, optužnica je vraćena na dopunu istrage ili otklanjanje nedostataka ili je postupak obustavljen.

U izvještaju o radu Specijalnog državnog tužilaštva za 2019.godinu se navodi da zbog izvršenja krivičnih djela protiv izbornih prava u 2019.godini nije primljena nijedna prijava, a da su iz prethodnog perioda ostale neriješene prijave protiv 14 lica zbog krivičnog djela povreda slobode opredjeljenja pri glasanju iz čl.186 KZ CG. U izvještajima o radu Specijalnog državnog tužilaštva za 2020. i 2021.godinu, ove iste prijave protiv 14 lica se navode kao neriješene. Izražava se zabrinutost zbog nerješavanja navedenih krivičnih prijava.

U izvještajima o radu Specijalnog državnog tužilaštva za 2019., 2020. i 2021.godinu se navodi da je u postupku trajnog oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću za ove tri godine oduzet samo jedan stan površine 193 m², što je u potpunoj nesrazmjeri sa brojem finansijskih istraga i pravosnažnih osuđujućih presuda.

SREDSTVA PLANIRANA ZA SPECIJALNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO ZAKONOM O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2022. GODINU

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2022.godinu („Sl.list CG“, br. 144/2021 od 31.12.2021. godine, koji se primjenjuje od 01.01.2022.godine), za obavljanje tužilačke djelatnosti u Specijalnom državnom tužilaštvu opredijeljena su sredstva u iznosu od 1.439.051,76 €, od čega iznos od 1.133.962,69 € za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca, iznos od 11.243,74 € za ostala lična primanja, iznos od 15.887,20 € za rashod za materijal, iznos od 107.076,36 € za rashode za usluge, iznos od 4.468,28 € za rashode za tekuće održavanje, iznos od 161.345,88 € za ostale izdatke, iznos od 1.980,00 € eura za transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru i iznos od 3.087,63 € za kapitalne izdatke.

ORGANIZACIJA, RASPORED POSLOVA I USLOVI RADA **- Planirano stanje -**

Odmah po stupanju na funkciju Glavnog specijalnog tužioca, planirao sam da se obratim Tužilačkom savjetu kako bi u Specijalno državno tužilaštvo, na određeno vrijeme (najduže do 2 godine), bila upućena tri državna tužioca (član 24 Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu). Ovo iz razloga što iz posljednjeg izvještaja o radu Specijalnog državnog tužilaštva proizilazi da postoji zaostatak u smislu većeg broja nezavršenih istraga i finansijskih istraga, što bi uz otvorene istrage u 2022. godini, dovelo do toga da se sa postojećim brojem specijalnih tužilaca ne poštuje rok za završetak istrage propisan članom 290 stav 3 Zakonika o krivičnom postupku. Činjenica je i da je u značajnom broju predmeta ovaj rok prekoračen, kojim predmetima treba dati prioritet u rješavanju. Nakon stupanja na funkciju Glavnog specijalnog tužioca zatražio bih od svih specijalnih tužilaca da dostave izvještaje o postupanju u predmetima sa kojima su zaduženi, uz njihovu obavezu, koja je inače propisana članom 290 stav 3 Zakonika o krivičnom postupku, da u svim predmetima u kojima istrage nijesu završili u roku od 6 mjeseci o tome odmah obavijeste vršioca dužnosti Vrhovnog državnog tužioca, te da ga obavijeste i o razlozima zbog kojih istraga nije okončana. Poređenja radi, Odlukom o broju državnih tužilaca („Sl.list CG“ br.21/2015 i 13/2018) određeno je da u Višem državnom tužilaštvu u Podgorici postupa rukovodilac i 16 državnih tužilaca, što je očigledna nesrazmjera u odnosu na obim posla, strukturu predmeta, stvarnu i mjesnu nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva. Takođe bih u toku trajanja mandata nastojao da izvršim specijalizaciju specijalnih tužilaca u pogledu krivičnih djela koja su u nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva **shodno** članu 3 Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu, pri čemu bi se **zahtijevao** posebno **proaktivan** pristup u cilju otkrivanja i procesuiranja izvršilaca krivičnih **djela** iz nadležnosti ovog tužilaštva, a naročito u predmetima visoke korupcije i pranja novca (Izvještaj Evropske komisije za Crnu Goru za 2021.godinu... „Bilans ostvarenih rezultata u istragama, krivičnom gonjenju i pravosnažnim presudama u predmetima korupcije na visokom nivou je povećan, ali ostaje da se dalje konsoliduje..“). Prilikom raspoređivanja poslova specijalnim tužiocima, poštovao bi se princip jednake opterećenosti, što sada nije slučaj. Uporedo sa krivičnim istragama, nužno je pokretati finansijske istrage u skladu sa Zakonom o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, brzo i efikasno ih okončavati, te nakon pravosnažnosti krivičnih presuda pokretati postupke trajnog oduzimanja imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću (Izvještaj Evropske komisije za Crnu Goru za 2021.godinu... „Bilans ostvarenih rezultata u oduzimanju imovine za krivična djela u oblasti korupcije na visokom nivou ostaje skroman. Tokom 2020.godine trajno je oduzeta jedna rezidencijalna jedinica od 193 m2...“). Shodno članu 131 Zakona o državnom tužilaštvu kod VD Vrhovnog državnog tužioca inicirati donošenje obaveznog uputstva opšteg karaktera u smislu smjernica za zaključenje sporazuma o priznanju krivice, a sve u cilju izbjegavanja arbitrnosti i nejednakosti. Istovremeno je neophodno ograničiti upotrebu sporazuma o priznanju krivice na iznimne slučajeve, da bi se poboljšala transparentnost i kredibilitet odgovora pravosuđa na organizovani kriminal kroz odvratajuću i konzistentniju politiku kažnjavanja (Izvještaj Evropske komisije za Crnu Goru za 2021.godinu). U budućem radu u cilju otkrivanja i dokazivanja krivičnih djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, nužno je u većoj mjeri koristiti mjere tajnog nadzora iz čl.175 st.2 tač.1, 2, 3 i 4 Zakonika o krivičnom postupku, a ovo iz razloga što

se u velikoj mjeri ljudski resursi iscrpljuju u primjeni mjera tajnog nadzora iz čl.175 st.1 tač.1 Zakonika o krivičnom postupku, a da se pritom ne ostvaruju željeni rezultati.

Nakon stupanja na funkciju Glavnog specijalnog tužioca, inicirao bih da Tužilački savjet podnese predlog Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava Crne Gore za izmjenu Pravilnika o okvirnim mjerilima rada za određivanje potrebnog broja tužilaca i državnih službenika i namještenika u državnom tužilaštvu u odnosu na Specijalno državno tužilaštvo, nakon čega bi, po izmjeni Pravilnika, Glavni specijalni tužilac, uz saglasnost Vlade Crne Gore i prethodno pribavljeno mišljenje Tužilačkog savjeta, Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava Crne Gore i nadležnih organa, donio novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva, kojim bi se sistematizovala nova radna mjesta. Prije svega, postoji potreba sistematizovanja radnog mjesta Šefa kabineta Glavnog specijalnog tužioca, koji bi rukovodio radom Kabineta Glavnog specijalnog tužioca i koordinirao poslovima koji se tiču ostvarivanja dužnosti Glavnog specijalnog tužioca, vodio evidenciju dnevnih obaveza Glavnog specijalnog tužioca, starao se o protokolarnim obavezama Glavnog specijalnog tužioca, organizovao sastanke Glavnog specijalnog tužioca u zemlji i inostranstvu, izvršavao operativne zaključke Glavnog specijalnog tužioca i obavljao i druge poslove iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva po nalogu Glavnog specijalnog tužioca. Ovakvo rješenje postoji u uporednoj praksi. Nadalje, koncept tužilačke istrage nužno nameće povećanje broja zapisničara, odnosno da zapisničara ima onoliko koliko i specijalnih tužilaca, čime bi se povećala produktivnost rada svakog specijalnog tužioca.

Po mišljenju ovog kandidata za Glavnog specijalnog tužioca, produktivnost rada bi se povećala obezbjeđivanjem uslovnih i tehnički opremljenih prostorija za Specijalno državno tužilaštvo. Naime, Glavni specijalni tužilac bi tražio od izvršne vlasti da obezbijedi sredstva u budžetu za ovu namjenu. Razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija treba nastaviti u skladu sa Programom razvoja informaciono-komunikacionih tehnologija pravosuđa za period od 2021.- 2023. godine. U okviru web sajta sudovi.me na stranici Specijalnog državnog tužilaštva u toku mandata Glavnog specijalnog tužioca proširiti vrste odluka koje se objavljuju, uz obaveznu anonimizaciju i zaštitu ličnih podataka. Nadalje, neophodno bi bilo uvesti model elektronske evidencije specijalnih tužilaca i ostalih zaposlenih na poslu. Što se tiče broja i kvaliteta vozila kojim raspolaže Specijalno državno tužilaštvo, isti je za sada optimalan.

ODNOS SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA SA UPRAVOM POLICIJE CRNE GORE I DRUGIM ORGANIMA UPRAVE

Borba protiv organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca nesumnjivo podrazumijeva društveni konsenzus i pristup ovom izazovu kao zajedničkom poduhvatu, pa se i saradnja državnih organa na svim nivoima pretpostavlja kao neizbježan uslov uspjeha. U tom smislu, Specijalno državno tužilaštvo mora da unaprijedi i ojača saradnju sa svim državnim organima, ukazujući im povjerenje ravnopravnog partnera u zajedničkoj borbi. Ovo je moguće uspostavljanjem direktne komunikacije i saradnje na više nivoa:

- Razmjena podataka u realnom vremenu – direktan i neposredan pristup svim podacima u bazama podataka, koji podrazumijeva kontinuirano unaprjeđenje kvaliteta podataka koji se nalaze u postojećim bazama; (ne

postavlja se samo pitanje kvaliteta dobijenih podataka i informacija, već i u kom vremenu se isti učine dostupnim)

- Stalni konsultativni sastanci sa rukovodiocima organa uprave sa ciljem unaprijeđenja i jačanja saradnje, uspostavljanja novih modela, prepoznavanje rizika i planiranja aktivnosti na polju otkrivanja krivičnih djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva;
- Jačanje uloge istražitelja (državnih službenika zaposlenih u organima uprave nadležnim za poslove poreza, poslove carina, poslove sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i inspekcijske poslove) u sprovođenju istraga. Istražitelji moraju imati aktivnu ulogu u istragama koje se vode od strane Specijalnog državnog tužilaštva, što podrazumijeva i njihov rad u prostorijama Specijalnog državnog tužilaštva (što dodatno uslovljava potrebu obezbjeđivanja adekvatnih prostornih kapaciteta);
- Osnivanje specijalnih istražnih timova u svim složenijim predmetima, sa obaveznim uključivanjem istražitelja i državnih službenika drugih nadležnih organa;

Posebna pažnja se mora posvetiti zajedničkom radu sa Upravom policije, koji podrazumijeva zajedničku odgovornost za kvalitetno i efikasno sprovođenje izviđaja i istrage. Specijalno policijsko odjeljenje kao jedinica posvećena realizaciji specifičnih izviđaja i istraga u nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, mora biti dodatno kadrovski, tehnički i stručno ojačana, paralelno sa unapređenjem na nivou Specijalnog državnog tužilaštva i procjenama rizika u pogledu krivičnih djela, u fokusu rada Specijalnog državnog tužilaštva. Međutim, kao što je i prethodno istaknuto, borba protiv organizovanog kriminala nije samo odgovornost Specijalnog državnog tužilaštva niti Specijalnog policijskog odjeljenja, već je neophodno snažnije uključiti i koordinisati rad sa ostalim sektorima Uprave policije, a na prvom mjestu cjelokupnim Sektorom za borbu protiv kriminala i Sektorom za finansijsko obavještajne poslove, kao i sektorima granične policije i policije posebne namjene. Specifični poslovi koje obavljaju pojedini odsjeci Sektora za borbu protiv kriminala od nemjerljivog su značaja za kvalitet istraga koje vodi Specijalno državno tužilaštvo, kako u pogledu otkrivanja krivičnih djela tako i sa aspekta dokazivanja, ali i međunarodne policijske saradnje. Stoga je neophodno uspostaviti koordinaciju svih službi od značaja za rad na suzbijanju organizovanog kriminala, korupcije i drugih krivičnih djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva. Ovu koordinaciju treba sprovoditi kroz Specijalno policijsko odjeljenje kao jedinice za neposrednu saradnju sa Specijalnim državnim tužilaštvom.

Agencija za nacionalnu bezbjednost, iako organizaciono samostalna, mora predstavljati sastavni dio bezbjednosnog sektora sa direktnim angažmanom u otkrivanju i dokazivanju najtežih krivičnih djela i sprečavanju izvršenja istih. U tom smislu je planirana, kao i sa direktorom Uprave policije i rukovodiocima pojedinih sektora, kontinuirana koordinacija sa direktorom i rukovodiocima ANB i uspostavljanje kanala stalne razmjene informacija i zajedničkih aktivnosti.

Bezbjednosni sektor i drugi nadležni organi uprave ne predstavljaju servis Specijalnog državnog tužilaštva, već naprotiv, ravnopravne partnere koji kroz zajednički rad imaju jednako doprinos i nepodijeljenju odgovornost da se obezbijedi bezbjednost građana Crne Gore i ekonomski prosperitet Crne Gore kao države.

ODNOS SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA SA DRUGIM TUŽILAŠTVIMA

Specijalno državno tužilaštvo predstavlja sastavni dio Državnog tužilaštva Crne Gore i na polju borbe protiv kriminala podjednako nastupa sa ostalim državnim tužilaštvima na višem i osnovnom nivou. Nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva ne treba biti ekstenzivno tumačena, naročito imajući u vidu dodirne tačke u pogledu kvalifikacije krivičnih djela u odnosu na nadležnost viših državnih tužilaštava u Podgorici i Bijelom Polju, ali i kapacitete Specijalnog državnog tužilaštva da odgovori na obim posla koji je nametnut. U tom smislu, nužno je uspostaviti jasnu praksu kojom će nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva u konkretnim predmetima biti striktno kvalifikovana, ostavljajući prostor za inicijativu daljeg zakonskog preciziranja iste. Kapaciteti Specijalnog državnog tužilaštva i priroda krivičnih djela iz njegove nadležnosti podrazumijeva izrazit fokus na najteže i najsloženije predmete, uz puno uvažavanje kapaciteta i stručnosti dva viša državna tužilaštva da mogu voditi složene predmete. Pa u tom kontekstu, ne treba široko tumačiti nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva propisanu zakonom. Do eventualnih izmjena i dopuna zakona kojim bi se nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva precizirala i fokusirala na najteža krivična djela, Glavni specijalni tužilac u koordinaciji sa rukovodiocima viših državnih tužilaštava treba uspostaviti praksu preciznijeg kvalifikovanja krivičnih djela u nadležnosti ovih tužilaštava.

ODNOS SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA SA VIŠIM SUDOM U PODGORICI

Kao kandidat za Glavnog specijalnog tužioca smatram da je potrebno održavati savjetodavne sastanke sa predsjednikom Višeg suda u Podgorici, predsjednikom krivičnog odjeljenja Višeg suda u Podgorici i sudijama za istragu Višeg suda u Podgorici, kako bi se razmotrila saradnja između suda i Specijalnog državnog tužilaštva, te razmotrili i riješili problemi sa kojima se obje strane srijeću u praksi i radu, utvrdile prednosti i nedostaci u saradnji, a sve radi uspostavljanja još kvalitetnije i naprednije saradnje u cilju efikasnosti i pravičnosti krivičnog postupka, uz poštovanje ustavnih i zakonskih funkcija i načela svakog organa. Viši sud u Podgorici kao stvarno i mjesno nadležan sud za predmete iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva mora uspostaviti efikasan i održiv sistem organizacije suđenja u predmetima koje zastupa Specijalno državno tužilaštvo. Bez obzira na mogući uzrok neefikasnosti rada suda, nužno je obezbijediti uslove nesmetanog i kontinuranog realizovanja glavnih pretresa, bez odlaganja i prekoračenja rokova za postupanje nadležnog vijeća. U tom kontekstu, Glavni specijalni tužilac u koordinaciji sa Vrhovnim državnim tužiocem treba uspostaviti stalnu komunikaciju sa predsjednicima Vrhovnog i Višeg suda u Podgorici kako bi se obezbijedili uslovi za nesmetan priliv predmeta Specijalnog državnog tužilaštva i njihovo realizovanje u razumnom roku.

ODNOS SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA SA PRAVNIM FAKULTETIMA I CIVILNIM SEKTOROM

Smatram da je neophodno uspostaviti saradnju sa pravnim fakultetima, a prije svega nastaviti saradnju sa Pravnim fakultetom Univerziteta Crne Gore, sa kojim je Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore potpisalo sporazume o saradnji. Studenti pravnih fakulteta predstavljaju buduću okosnicu pravnog sistema i pravne države, pa je upoznavanje studenata sa radom Specijalnog državnog tužilaštva od nemjerljivog značaja kako za studente, tako i za državu, budući da će neki od njih „sjutra“ biti tužioci ili sudije. U tom pravcu namjeravam održati sastanke sa dekanima pravnih fakulteta i profesorima sa katedre krivičnih predmeta, kako bi se teorijsko znanje studenata potkrijepilo praksom Specijalnog državnog tužilaštva. Zatim, kao Glavni specijalni tužilac posebno bih vodio računa o odnosu sa nevladinim organizacijama. Ovaj odnos se ne bi ispoljavao samo kroz rješavanje podnijetih prijava ili zahtijeva za slobodan pristup informacijama koji su podnijeti Specijalnom državnom tužilaštvu, već bi se produbio kroz organizovanje sastanaka sa predstavnicima civilnog sektora. S tim u vezi, Glavni specijalni tužilac će uvijek biti spreman da učestvuje u aktivnostima nevladinih organizacija, kao što su seminari, radionice, panel diskusije, a eventualne kritike nevladinog sektora upućene na rad Specijalnog državnog tužilaštva će uvijek biti pažljivo razmotrene i tumačene u smislu konstruktivne kritike za poboljšanje rada Specijalnog državnog tužilaštva.

ODNOS SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA SA GRAĐANIMA I MEDIJIMA

Komunikacija sa svim oblicima javnosti mora biti zasnovana na učešću najviših nosilaca pravosudnih funkcija, jer se i na taj način ukazuje poštovanje javnosti koja ima pravo da dobije informacije od šireg društvenog (javnog) značaja. Saradnja Specijalnog državnog tužilaštva i medija podrazumijeva upoznavanje javnosti o stanju kriminaliteta i stanju u konkretnim krivičnim predmetima. Međutim, ova saradnja mora da podrazumijeva i reakciju Specijalnog državnog tužilaštva prema medijskom izvještavanju, naročito u slučajevima kada isti ne odgovaraju istini. Informisanje javnosti ili reagovanja bi se vršila kroz davanje izjava i dostavljanje saopštenja za javnost, a po potrebi i kroz organizovanje konferencija za medije. Snažno ću podržati intenziviranje oglašavanja Specijalnog državnog tužilaštva preko internet stranice organa jer je korišćenje informacionih tehnologija i društvenih mreža neizostavan elemenat i metod upoznavanja javnosti sa svim oblicima rada državnih institucija. Komunikacija sa medijima i sa cjelokupnom javnošću preduzimaće se u skladu sa Zakonom o državnom tužilaštvu, Pravilnikom o unutrašnjem poslovanju državnog tužilaštva i Uputstvom o postupanju u odnosu sa medijima Vrhovnog državnog tužioca, pri čemu će se posebno voditi računa o tačnosti iznijetih podataka, presumpciji nevinosti, interesima postupka, zaštiti privatnosti njegovih učesnika, te dužnosti čuvanja službene tajne ili informacije koja je označena određenim stepenom tajnosti. U tom cilju biće određen specijalni tužilac za odnos sa medijima – portparol, koji će zajedno sa samostalnim savjetnikom za odnose sa javnošću svakodnevno pratiti izvještavanje medija o radu Specijalnog državnog tužilaštva i

reagovati, a nakon prethodnih konsultacija sa Glavnim specijalnim tužiocem i službom za odnose sa javnošću Vrhovnog državnog tužilaštva. Glavni specijalni tužilac planira da organizuje radne sastanke sa predstavnicima medija. Konačno, snaženje institucija mora počivati na neposrednoj podršci medija, koji moraju biti blagovremeno i kvalitetno obaviješteni o svim događajima iz nadležnosti ovih institucija kako bi se smanjio prostor za spekulacije i dezinformacije.

MEĐUNARODNA PRAVOSUDNA SARADNJA

Veličina teritorije Crne Gore, njen specifičan geografski položaj, blizina EU pretpostavlja da se krivična djela organizovanog kriminala (djelovanje OKG), krivična djela pranja novca ali i imovinska korist koju posjeduju izvršioci ovih i drugih krivičnih djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva prostiru, u najvećoj mjeri, na teritoriji država regiona Zapadnog Balkana i EU, ali i šire. Kao posljedica ovakve strukture kriminaliteta u nadležnosti SDT-a javlja se izuzetno visok broj krivičnih i finansijskih istraga sa međunarodnim elementom. Samim tim podrazumijeva se izražena potreba primjene savremenih instrumenata međunarodne policijske i pravosudne saradnje, kao što su zajednički istražni timovi ali i konstantna saradnja sa organima drugih država, agencijama i mrežama za borbu protiv kriminala EU.

Pored jačanja kadrovskih i stručnih kapaciteta, na ovom polju, potrebno je uspostaviti kontinuiranu, otvorenu i partnersku saradnju sa svim relevantnim međunarodnim partnerima, na skoro istovjetnom nivou kako se ta saradnja uspostavlja na nacionalnom nivou. Ovo podrazumijeva:

- U saradnji sa Ministarstvom nadležnim za pravosuđe inicirati potpisivanje ugovora o pravosudnoj saradnji sa državama regiona sa kojima još uvijek nisu potpisani.
- Stvaranje uslova za kontinuiranu komunikaciju i razmjenu podataka sa državama regiona Zapadnog Balkana, kroz revidiranje postojećih memoranduma potpisanih na nivou vrhovnih državnih tužilaštava, odnosno usaglašavanje i potpisivanje novih na nivou državnih tužilaštava specijalne nadležnosti kroz predviđanje konkretnih modela i kanala saradnje i komunikacije. Snažnije pristupiti primjeni u praksi sa ciljem uspostavljanja direktne i neposredne saradnje, promocije primjene savremenih oblika pravosudne saradnje, zajedničkih istražnih timova u svim kompleksnim međunarodnim istragama.
- Jačati bilateralne i regionalne odnose na nivou rukovodilaca tužilaštava specijalne nadležnosti, kao osnov za institucionalizaciju odnosa pravosudne saradnje i jačanje povjerenja.
- Dalje jačanje saradnje sa institucijama EU, kao i državama članicama, kroz veći stepen saradnje i primjenu mehanizama i alata koje nude Eurojust, EJP (Evropska pravosudna mreža), Europol i dr. Poseban fokus staviti na direktnu komunikaciju sa državama EU i mogućnosti podrške za sprovođenje i koordinaciju međunarodnih istraga posredstvom tužioca za vezu u Eurojust-u i oficira za vezu u Europol-u.

- Saradnju sa Evropskom komisijom i međunarodnim partnerima u cilju jačanja stručnih kapaciteta Specijalnog državnog tužilaštva.
- U saradnji sa Vrhovnim državnim tužilaštvom i Ministarstvom nadležnim za pravosuđe inicirati saradnju sa Kancelarijom evropskog javnog tužioca (EPPO).

❖ Case management sistem

Specifičnost i složenost istraga (krivičnih i finansijskih) koje sprovodi Specijalno državno tužilaštvo zahtijeva visok nivo tehničke opremljenosti i interoperabilnosti sa informacionim (case management) sistemom koji obezbjeđuje sveobuhvatnu obradu podataka. Ovakav informacioni sistem omogućava saradnju između istražnih organa, pravosudnih organa i spoljnih i međunarodnih organizacija. Ovi sistemi su dizajnirani kao informacioni servisi zasnovani na centralnom repozitorijumu koji organizuje podatke koje prikupljaju organi uprave i drugi državni organi i omogućava razmjenu informacija u vezi sa istragama protiv organizovanog kriminala. Bezbjedna komunikacija je zagarantovana kroz softver koji omogućava šifrovanje podataka i bezbjednosne provjere u okviru jedinstvene mreže. Repozitorijum čuva multimedijalne podatke kao što su dokumenta, tekstovi, slike i video i audio snimci (od prisluškivanja).

Specijalno državno tužilaštvo mora biti opremljeno kako bi na kvalitetan način obrađivalo podatke iz baza podataka drugih organa.

Podrška u tehničkoj i IT opremljenosti treba biti obezbijeđena kroz saradnju sa EU i drugim međunarodnim partnerima ali konstantno unapređenje i održavanje treba predvidjeti na godišnjem budžetskom nivou.

BUDŽET SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA ZA REALIZACIJU ISTRAGA

Budžet opredijeljen za sprovođenje istraga (krivičnih i finansijskih) je nedovoljan. Imajući u vidu prirodu, složenost i po pravilu međunarodni karakter istraga (*kako krivičnih, tako i finansijskih*) koje se vode od strane Specijalnog državnog tužilaštva nužno je predvidjeti značajna finansijska sredstva, kako bi iste bilo moguće sprovoditi efikasno i djelotvorno. Neophodno je predvidjeti budžet opredijeljen za sprovođenje dokaznih radnji i pribavljanje dokaza, međunarodnu saradnju i obezbjeđivanje ekspertske podrške.

Kako je značajan broj predmeta sa intencijom rasta broja prekograničnih istraga, formiranja zajedničkih istraga (kako krivičnih, tako i finansijskih) zahtijeva fondove za organizaciju operativnih sastanaka sa međunarodnim partnerima, obezbjeđenja dokaza, prevođenje dokaza i dokumentacije i ekspertizu u pojedinim oblastima, a koje ne posjeduje Specijalno državno tužilaštvo.

I pored podrške EU i drugih donatora koji kroz projekte pružaju finansijsku podršku, nužno je obezbijediti održiv sistem finansiranja za sprovođenje istraga. Jedan od izvora je svakako i dio oduzete imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

ZAKLJUČAK

Smatram da bi se realizacijom izloženog programa značajno unaprijedio rad Specijalnog državnog tužilaštva, čime bi se stvorili uslovi za ukupan napredak u oblastima pravosuđa i temeljnih prava i pravde, slobode i bezbjednosti, što bi približilo Crnu Goru njenom krajnjem cilju postizanja standarda koji važe u državama Evropske Unije.

*Kandidat za Glavnog Specijalnog tužioca
Vladimir Novović, sudija Višeg suda u Podgorici*

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of a large loop on the left and a series of smaller loops and strokes on the right.

**KANDITAT ZA IZBOR GLAVNOG SPECIJALNOG
TUŽIOCA**

Miloš Šoškic

**Program rada Specijalnog državnog
tužilaštva**

za

period od 2022. do 2027.godine

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	3
NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA	5
1. Predlog organizacije i rasporeda poslova.....	6
1.1. Uvod.....	6
Samostalnost u radu	6
Nepristrasnost.....	6
Profesionalnost	7
Odgovornost	7
1.2. Borba protiv visoke korupcije	7
1.3. Borba protiv organiziranog kriminala i terorizma.....	8
1.4. Pranje novca	9
1.5. Oduzimanje imovinske koristi stečene izvršenjem krivičnog djela i oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.....	10
1.6. Ratni zločini.....	11
1.7. Ljudska prava.....	15
2. Saradnja sa policijom i drugim organima uprave.....	15
3. Međunarodna pravosudna saradnja	18
4. Zaključak.....	20

PREDGOVOR

Na osnovu člana 52 Zakona o državnom tužilaštvu, u vezi člana 4 Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu i člana 57 Poslovnika Tužilačkog savjeta, sačinio sam Program rada Specijalnog državnog tužilaštva koji sadrži moje viđenje organizacije i unapređenja rada Specijalnog državnog tužilaštva.

Nalazim da je, prije svega, reći nešto o položaju, ovlašćenjima i principima rada državnog tužilaštva, a samim tim i Specijalnog državnog tužilaštva.

Državno tužilaštvo predstavlja jednu od najvažnijih institucija od javnog interesa. Naime, kao zaštitnik javnog interesa, državno tužilaštvo je stub stabilnog društva sa osnovnim pravom i dužnošću da preduzima krivično gonjenje protiv učinilaca krivičnih djela. Državno tužilaštvo je samostalan organ, sa samostalnom funkcionalnom organizacijom. Organizaciona i statusna pitanja državnog tužilaštva definisana su Ustavom Crne Gore, Zakonom o državnom tužilaštvu i Zakonom o Specijalnom državnom tužilaštvu.

Ustav Crne Gore je dao važnu ulogu Tužilačkom savjetu koji obezbjeđuje samostalnost državnog tužilaštva.

Državno tužilaštvo, odnosno državni tužioci, doprinose garantovanju vladavine prava pravičnim, nepristrasnim i efikasnim radom u svim predmetima i u svim fazama postupka.

Važno je naglasiti da, imajući u vidu da državni tužioci postupaju u javnom interesu, osim obaveze krivičnog gonjenja, jednaku obavezom moraju da imaju i u poštovanju i zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Dalje, imajući u vidu da državni tužioci obavljaju dužnost od javnog značaja, jasno je da iz tih razloga postoji i javni interes i pravo javnosti da zna šta državni tužioci rade i koje radnje preduzimaju u pojedinim predmetima. Ovo interesovanje javnosti, posebno je izraženo u krivičnim postupcima koji se vode pred Specijalnim državnim tužilaštvom, s obzirom da je nadležno za gonjenje učinilaca najtežih krivičnih djela, i to: organizovanog kriminala, visoke korupcije, pranja novca, terorizma i ratnih zločina. Iz tih razloga transparentnost rada državnih tužilaca je od

suštinskog značaja, ne samo u Crnoj Gori, već u svakoj savremenoj demokratiji.

Dakle, imajući u vidu da je veliki značaj Specijalnog državnog tužilaštva u pravnom sistemu Crne Gore, a posebno u sprovođenju najvažnijih strateških dokumenata u oblasti vladavine prava, odnosno aktivnosti u vezi sa sprovođenjem akcionih planova za poglavlje 23 i poglavlje 24 u procesu pristupanja Evropskoj uniji, kao državnom prioritetu Crne Gore, to ću iz tih razloga, u ovom Programu rada iznijeti predloge organizacije posla u Specijalnom državnom tužilaštvu, sa indikatorima za unaprjeđenje rada za vrijeme od pet godina, duboko uvjeren da će ciljevi koji se odnose na kvalitet i efikasnost rada biti i ostvareni.

Nadležnost i organizacija Specijalnog državnog tužilaštva

Organizacija i nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva uređena je Zakonom o specijalnom državnom tužilaštvu („Službeni list CG“ broj 10/2015 od 10.03.2015. godine) koji je stupio na snagu 18.03.2015. godine.

Zakonom o specijalnom državnom tužilaštvu propisano je da se Specijalno državno tužilaštvo obrazuje za teritoriju Crne Gore u državnom tužilaštvu kao jedinstvenom i samostalnom organu i da je ovlašćeno da postupa pred Specijalnim odjeljenjem Višeg suda u Podgorici.

Specijalno državno tužilaštvo je nadležno za gonjenje učinilaca krivičnih djela organizovanog kriminala, visoke korupcije, pranja novca, terorizma i ratnih zločina.

Specijalno državno tužilaštvo ima odjeljenja i službe. Odjeljenja se organizuju za poslove krivičnog gonjenja, finansijske istrage, analitiku i istraživanje i međunarodnu saradnju, dok se službe mogu obrazovati za odnose sa javnošću, kao i za stručne, administrativne i tehničke poslove.

Nadzor nad radom Specijalnog državnog tužilaštva vrši Vrhovno državno tužilaštvo, a glavni specijalni tužilac podnosi šestomjesečni izvještaj o radu Specijalnog državnog tužilaštva Vrhovnom državnom tužiocu, dok godišnji izvještaj o radu dostavlja Tužilačkom savjetu.

1. Predlog organizacije i rasporeda poslova

1.1. Uvod

U svom radu uvijek sam dosljedno poštovao Ustav, zakone i međunarodne standarde, koje ću isto tako predano poštovati i u daljem radu i daću sve od sebe da izgradim instituciju u kojoj će specijalni državni tužioci i svi zaposleni poštovati najvažnije principe:

○ *Samostalnost u radu*

Specijalni državni tužilac mora da bude samostalan u vršenju svojih ovlašćenja i zabranjen je svaki uticaj na njegov rad i postupanje u predmetima od strane izvršne i zakonodavne vlasti, medija ili na bilo koji drugi način kojim može da se ugrozi samostalnost u radu.

Staraću se da se odluke Specijalnog državnog tužilaštva donose isključivo na osnovu zakona, odnosno da se krivično gonjenje preduzima isključivo na osnovu zakonito pribavljenih dokaza uz poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda i to će da bude osnovni princip rada Specijalnog državnog tužilaštva, jer je to jedini način kojim se obezbjeđuje poštovanje pravne države i vladavine prava.

○ *Nepriistrasnost*

Zakonom o državnom tužilaštvu je propisano da se funkcija državnog tužioca vrši nepristrasno i objektivno na principima zakonitosti i jednakosti pred zakonom. Dalje, Zakonikom o krivičnom postupku je propisan postupak izuzeća državnog tužioca ukoliko postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost.

Staraću se za poštovanje principa nepristrasnosti, jer je to temelj objektivnosti i neutralnosti u postupanju specijalnog državnog tužioca i povećanja stepena povjerenja u rad Specijalnog državnog tužilaštva koje sve svoje radnje preduzima u cilju zaštite javnog interesa;

○ *Profesionalnost*

Zakonom o Centru za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu specijalni državni tužioci imaju pravo i obavezu da se stručno usavršavaju u cilju sticanja i usavršavanja znanja, sposobnosti i vještina koje će omogućiti samostalno, nezavisno, nepristrasno, stručno i efikasno vršenje funkcije, u skladu sa načelima nezavisnosti i samostalnosti i etičkim standardima.

Obezbjediću svu neophodnu obuku za specijalne državne tužioce i zaposlene u stručnim službama, u skladu sa realnim potrebama za stručnim usavršavanjem, uz podršku Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu i međunarodnih partnera, a posebno u oblastima korupcije, pranja novca, računarskog kriminala i kripto valuta i identifikovanju i oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću.

○ *Odgovornost*

Uspostaviću mehanizme i kriterijume za utvrđivanje kvaliteta rada, rezultata rada specijalnih državnih tužilaca i službenika u Specijalnom državnom tužilaštvu, kako bi se na osnovu mjerljivih podataka došlo do nedvosmislenog zaključka da li stručno, efikasno i odgovorno obavljaju povjerene im zadatke.

1.2. Borba protiv visoke korupcije

Borba protiv visoke korupcije za koju je nadležno Specijalno državno tužilaštvo je najvažniji prioritet u radu Specijalnog državnog tužilaštva. U tom smislu, efikasno ću pratiti i vršiti nadzor rada u ovim predmetima u smislu pružanja stručne pomoći u vidu davanja mišljenja, sugestija i uputstava, kao i radi razjašnjenja spornih pitanja, a u smislu Zakona o državnom tužilaštvu i Pravilnika o unutrašnjem poslovanju državnog tužilaštva. Cilj mi je postizanje razvijenog, efikasnog i proaktivnog postupanja u otkrivanju i krivičnom gonjenju krivičnih djela visoke

korupcije. Iz tih razloga, sačiniću analize dosadašnjeg rada i iskustava Specijalnog državnog tužilaštva, odnosno analize o preduzetim radnjama, a posebno prihvatljivosti dokaza od strane suda koji su prikupljeni u fazi izviđaja i istrage, podnosilaca krivičnih prijava i osnovanosti navoda sadržanih u krivičnim prijavama, dužine trajanja izviđaja, istrage i postupka pred sudom. U cilju efikasne borbe protiv visoke korupcije, izvršiću analizu rada stručnih saradnika ekonomske struke koji su davali stručnu pomoć i analize u istraživanju i procesuiranju složenih predmeta korupcije, organizovanog kriminala, pranja novca i finansijskih istraga, u smislu kvaliteta i rokova u kojima su davali njihove analize, saglasnosti njihovih analiza sa nalazima i mišljenjima angažovanih sudskih vještaka ekonomsko-finansijske struke tokom izviđaja i istrage, a posebno i prihvatljivosti nalaza i mišljenja angažovanih sudskih vještaka ekonomsko-finansijske struke pred sudom.

1.3. Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma

Najznačajniji vid borbe protiv kriminala predstavlja, borba protiv organizovanog kriminala i terorizma. Organizovani kriminal i terorizam kao pojave predstavljaju najveću opasnost po društvo i zato zahtijevaju odlučnu reakciju Specijalnog državnog tužilaštva, u smislu krivičnog gonjenja učinilaca ovih krivičnih djela. Veliki je broj sličnih karakteristika koji imaju organizovani kriminal i terorizam, a najznačajniji je njihov transnacionalni karakter. Zato je i od izuzetnog značaja međunarodna saradnja na planu borbe protiv organizovanog kriminala i terorizma. U odnosu na organizovani kriminal, napraviću analizu tipologije o kojoj vrsti se organizovanog kriminala radi i iz kojih ilegalnih djelatnosti organizovane kriminalne grupe ostvaruju najveći profit (trgovina opojnim drogama, trgovina ljudima i krijumčarenje ljudi, krijumčarenje akcizne robe...), a zatim identifikovati gdje tako zarađen novac završava, odnosno u koje djelatnosti se najviše ulaže. Borba protiv organizovanog kriminala i terorizma će iz tih razloga biti jedan od prioriteta u mom radu, i iz tih razloga ću insistirati na formiranju specijalnih istražnih timova i međunarodnih istražnih timova.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, zahtijevaću sprovođenje specijalizacije ne samo specijalnih državnih tužilaca i službenika Specijalnog državnog tužilaštva, već i svih zaposlenih iz drugih državnih organa koji budu članovi specijalnog istražnog tima, tako što ću im omogućiti stručne obuke i treninge i zahtijevati njihovu tehničku opremljenost. Veoma je važno da budu obučeni za praćenje tokova novca, robe dvostruke namjene, akcizne robe i da identifikuju kripto valute, a poseban značaj ću da dam na punu primjenu međunarodnih standarda i da što više ostvaruju međunarodnu saradnju kroz pružanje pomoći i razmjenu informacija sa EUROJUST-om.

1.4. Pranje novca

Analizom Izvještaja o radu za 2021.godinu, od ukupno 936 primljenih prijava – 22 krivične prijave, odnosno 2,35% podnijetih krivičnih prijava odnosi se na pranje novca. Imajući u vidu ove podatke, jasno je da je neophodno efikasno istraživanje i procesuiranje krivičnog djela pranje novca. Iz tih razloga, sačiniću analize dosadašnjeg rada i iskustava Specijalnog državnog tužilaštva, odnosno analize o tipologijama pranja novca u predmetima koji se nalaze u radu u Specijalnom državnom tužilaštvu. Posebna analiza će se odnositi na podatke u koliko je predmeta u Specijalnom državnom tužilaštvu podignuto optužnica zbog pranja novca i koji je način izvršenja tog krivičnog djela. Posebnu pažnju ću da posvetim, kroz proaktivni rad Specijalnog državnog tužilaštva, da se od nadležnih organa pribave podaci i formiraju se predmeti radi analize koliko je krivičnih djela pranje novca izvršeno kroz ulaganja u sektor nekretnina i kupovine stvari velike vrijednosti. Ovo iz razloga, jer je Zakonom o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore („Službeni list CG“, broj 44/2017 od 06.07.2017. godine), koji je stupio na snagu 14.07.2017. godine, kao element bića krivičnog djela pranje novca propisano da se radi o novcu ili drugoj imovini pribavljenom kriminalnom djelatnošću.

Insistirajući na proaktivnom postupanju specijalnih državnih tužilaca da povodom informacija koje dobiju od policije o sumnjivim transakcijama ili licima koja su povezana sa pranjem novca, obavezno formiraju predmet

i sprovode dokazne radnje u cilju dokazivanja krivičnog djela pranja novca, bez obzira da li se u tom trenutku raspolaže podacima da li je lice izvršilo predikatno krivično djelo ili se još prikupljaju podaci o njegovoj kriminalnoj djelatnosti. Posebno ću zahtijevati da se u vezi sa otkrivanjem krivičnog djela pranja novca svaki put preispita da li ima osnova za pokretanje krivičnog postupka i protiv pravnog lica.

1.5. Oduzimanje imovinske koristi stečene izvršenjem krivičnog djela i oduzimanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću

Snažan akcenat mora biti stavljen na oduzimanje imovinske koristi koja je stečena izvršenjem krivičnog djela ili kriminalnom djelatnošću.

Velika je potreba da se Specijalno državno tužilaštvo obračuna sa organizovanim kriminalnom i korupcijom, i to na način da se, ne samo pribavljanjem kvalitetnih dokaza obezbijedi pravosnažna osuđujuća presuda, već i da se iscrpe sve zakonske mogućnosti da se imovinska korist koja je stečena izvršenjem krivičnog djela ili kriminalnom djelatnošću oduzme. To jedini način da se kriminalu u Crnoj Gori doda epitet neisplativosti. Ako lice koje je pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje mu je stavljeno na teret, nakon čega izdržavanja zatvorske kazne zadrži korist koja je ostvarena izvršenjem krivičnog djela možemo reći da nije ispunjena svrha kažnjavanja iz člana 32 Krivičnog zakonika Crne Gore i da se takvim polovičnim rezultatom ne utiče na učinioca krivičnog djela ili druge da ne vrše krivična djela.

Insistiraju da specijalni državni tužioci u postupcima pred sudom predlažu da se od učinioca oduzme novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena krivičnim djelom, a ako oduzimanje nije moguće da sudu predlože da, u smislu člana 113 Krivičnog zakonika Crne Gore, učinioca obaveže da plati novčani iznos koji odgovara pribavljenoj imovinskoj koristi, kao i da se oduzme i od lica na koja je prenesena bez naknade ili od lica koje je znalo da je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, ili je to moglo i bilo dužno da zna.

Dalje, intenziviraju primjenu instituta takozvanog „proširenog oduzimanja imovine“, odnosno primjenu Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, zato što je primjena ovih

instituta usmjerena na oduzimanje ekonomske moći kriminalu i samim tim se preventivno djeluje i na izvršenje krivičnih djela visoke korupcije.

Insistiraju da specijalni državni tužioc bez obzira na aktivnost službenika policije koji su na osnovu Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću dužni da samoinicijativno preduzmu mjere i radnje za otkrivanje i identifikovanje imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, ne čekaju na rezultate rada ovlašćenih službenika policije, već da paralelno sa izviđajem i istragama pokreću i finansijske istrage i koriste sve raspoložive resurse za identifikovanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću i u najranijim fazama postupka predlažu njeno privremeno oduzimanje, u skladu sa Zakonom o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.

Samo na ovaj način obezbjediće se maksimalna efikasnost oba postupka i na taj način će se u najranijoj fazi prikupljanja dokaza, spriječiti prikrivanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću. Uostalom i samom zakonodavcu je ovo bilo jasno i iz tih razloga je članom 16 Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću, propisano da se finansijska istraga sprovodi u skladu sa tim zakonom i Zakonikom o krivičnom postupku, kao i da se za potrebe finansijske istrage mogu koristiti dokazi pribavljeni u krivičnom postupku, dok se dokazi pribavljeni u finansijskoj istrazi mogu koristiti u krivičnom postupku.

1.6. Ratni zločini

U toku svog mandata, staraću se da obezbjedim puno sprovođenje politike sprječavanja nekažnjivosti ratnih zločina. Krivično gonjenje ratnih zločina je izuzetno teško za otkrivanje i gonjenje zbog svoje osnovne specifičnosti, proteka dugog vremenskog perioda od izvršenja ovih krivičnih djela. Dug protek vremena od izvršenja ovih krivičnih djela znači da se suočavamo sa nedostupnošću dokaza i iskaza svjedoka, koji se uvijek nalaze na teritoriji drugih država i kojima je i pored proteka dugog vremena, potrebno pružiti zaštitu i podršku. Takodje, imajući u vidu dužinu trajanja i obimnost sukoba koji su se dešavali na prostorima bivše Jugoslavije, jasno je da je potrebno identifikovati i najprije doći u posjed, a tek onda analizirati obimne materijale.

U cilju efikasnog otkrivanja i gonjenja ratnih zločina, daću punu podršku efikasnom procesuiranju ovih krivičnih djela, tako što ću se truditi da uspostavim direktan kontakt i razmjenu informacija i dokaza sa zemljama u regionu, čime ću se truditi da dam doprinos regionalnoj saradnji u smislu sprječavanja nekažnjivosti u slučajevima i kada je okrivljeni državljanin druge države u odnosu na državu koja ima dokaze za njegovo krivično gonjenje. Time ću dati doprinos regionalnoj stabilnosti i uspostavljanju povjerenja i dobre regionalne saradnje koja će se reflektovati i na druge pojavne oblike kriminala.

Dakle, u cilju efikasne borbe protiv visoke korupcije, organizovanog kriminala, pranja novca, terorizma i ratnih zločina:

- *Organizovaću odjeljenja za krivično gonjenje, finansijske istrage, analitiku i istraživanja i međunarodnu saradnju;*
- *Odjeljenje krivičnog gonjenja ću obrazovati na osnovu specijalizacije specijalnih državnih tužilaca i to: Odjeljenje za borbu protiv visoke korupcije; Odjeljenje za borbu protiv organizovanog kriminala; Odjeljenje za borbu protiv organizovanog transnacionalnog kriminala i terorizma; Odjeljenje za ratne zločine; Odjeljenje za finansijske istrage; Odjeljenje za međunarodnu saradnju i zajedničke istražne timove;*
- *Odjeljenje za analitiku i istraživanje će biti jedno od najznačajnijih odjeljenja u Specijalnom državnom tužilaštvu, u kojem će zaposleni morati da vrše analizu svih dostavljenih informacija i dokaza i kroz njihov rad će se ne samo identifikovati pripadnici organizovanih kriminalnih grupa i imovina stečena kriminalnom djelatnošću, već će se baviti i analizom tipologije izvršenih krivičnih djela i načinom izvršenja krivičnih djela. Takođe, njihova obaveza će da bude da sačinjavaju kvartalne statističke izvještaje za svakog specijalnog državnog tužioca posebno;*

- *U naročito složenim predmetima, obrazovaću specijalne istražne timove, u skladu sa članom 30 Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu, a takođe insistiraću da se odrede kontakt tačke u državnim organima:*

- a. Uprava prihoda i carina, Uprava za katastar i državnu imovinu,
- b. Državna revizorska institucija,
- c. Agencija za sprječavanje korupcije,
- d. Fond penzijskog i invalidskog osiguranja,
- e. Direktor za politiku javnih nabavki u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja,
- f. Centralno klirinško depozitarno društvo,
- g. Centralna banka Crne Gore,

radi ostvarivanja saradnje i **efikasnog dostavljanja podataka** i zajedničke analize članova **specijalnog istražnog tima**, dostavljenih podataka radi lakšeg otkrivanja i krivičnog **gonjenja krivičnih djela visoke korupcije**.

- *Vršiću kvartalnu analizu rada specijalnih tužilaca, a na osnovu podataka koje ću dobiti od Odjeljenja za analitiku i istraživanje, u predmetima visoke korupcije, pranja novca, organizovanog kriminala, terorizma, ratnih zločina i finansijskih istraga (broj podnijetih krivičnih prijava, broj odbačenih krivičnih prijava, odustanak od krivičnog gonjenja, optuženja i zaključenih sporazuma o priznanju krivice, dužinu trajanja izvidjaja, dokaznih radnji koje su sprovedene u izvidjaju i istrazi, brzinu dobijanja podataka od drugih državnih organa, brzinu i kvalitet analize stručnih saradnika ekonomsko-finansijske struke);*
- *Vršiću kvartalnu analizu eventualne potrebe za povećanjem broja specijalnih državnih tužilaca i stručnih saradnika za rad na predmetima i uspostavljanje sistema efikasnog praćenja i analize predmeta kroz radno angažovanje statističara i uvođenje*

elektronskog upisnika u koji će se unositi svi podaci koji se odnose na datum prijema krivične prijave, efikasnih preduzetih radnji prikupljanja potrebnih obavještenja i sprovođenja dokaznih radnji, kao i vremena i kvaliteta donijete odluke u predmetu;

- *Insistiraću da se Specijalnom državnom tužilaštvu obezbijede adekvatni smještajni kapaciteti, s obzirom da trenutni smještajni kapaciteti ne ispunjavaju ni minimalne uslove koji bi obezbjedili adekvatne uslove za prenos, obradu i čuvanje tajnih podataka. Na ovo me posebno obavezuje činjenica da Specijalno državno tužilaštvo vrši razmjenu tajnih podataka na međunarodnom nivou, tako da se ti podaci moraju tretirati u skladu sa potpisanim međudržavnim sporazumima o razmjeni tajnih podataka. Takođe, smještajni kapaciteti moraju da zadovoljavaju sve aspekte bezbjednosti.*
- *Posebnu pažnju ću da posvetim organizaciji službe arhive i čuvanja arhivske građe kroz modernizaciju radnog procesa, kao i formiranju registra tajnih podataka, kako bi dokumentacija označena stepenom tajnosti imala zakonom predviđen tretman.*
- *U pogledu informatičke zaštite tajnih podataka, insistiraću da se obezbijedi formiranje interne računarske mreže, odvojene od interneta, koja bi pružala neophodne elektronske servise za čuvanje i obradu predmeta. Formiranjem ove mreže znatno će se olakšati analitička obrada podataka. Takođe, na ovaj način, a što sada nije slučaj, arhivska građa će se elektronski pretraživati, odnosno stvoriće se mogućnost za pretraživanje institucionalne memorije, a što je od presudnog značaja za analitički rad Specijalnog državnog tužilaštva.*
- *Uložiću poseban napor da se Specijalnom državnom tužilaštvu obezbijede neophodna tehnička sredstva, jer analitička obrada podataka mora biti podržana savremenim kompjuterskim*

rješenjima za analitiku, a kojima bi se koristili analitičari ekonomske, pravne i informatičke struke.

- *Insistiraću da se zaustavi odliv ekspertske kadrova, posebno iz oblasti digitalne forenzike, s obzirom da su prethodnom periodu stvoreni značajni tehnički kapaciteti i preduslovi za razvoj u oblasti digitalne forenzike, ali za čiju maksimalnu iskorišćenost moramo da imamo adekvatno motivisane eksperte digitalne forenzike.*
- *Insistiraću na kontinuiranoj obuci specijalnih državnih tužilaca na teme organizovanog kriminala, korupcije, pranja novca, terorizma i finansijskih istraga, a posebno o značaju i mogućnosti prikupljanja elektronskih dokaza sa otvorenih izvora i identifikovanja kripto valuta kao savremenih načina pranja novca i finansiranja terorizma.*

1.7. Ljudska prava

Specijalno državno tužilaštvo vodi borbu protiv najsloženijih i najsurovijih oblika kriminala i izvršilaca krivičnih djela.

Stava sam da je od izuzetnog značaja i tome ću dati poseban akcenat u mom radu, da specijalni državni tužioci prate i upoznaju se sa presudama Evropskog suda za ljudska prava. U obavljanju svojih zadataka, specijalni državni tužioci moraju da poštuju pretpostavku nevinosti, pravo na pravično suđenje, jednakost oružja, nezavisnost sudova i obavezujuću snagu pravosnažnih sudskih odluka.

Specijalni državni tužioci odluku o krivičnom gonjenju treba da donesu samo na osnovu zakonito pribavljenih dokaza, a treba da odbiju da koriste dokaze za koje razumno vjeruju da su pribavljeni protivpravnim metodama, a naročito onda kada isti predstavljaju kršenje ljudskih prava.

Dakle, trudiću se da dodatno ojačam kapacitete Specijalnog državnog tužilaštva u oblasti zaštite ljudskih prava i da ih upoznajem sa presudama i standardima Evropskog suda za ljudska prava, a posebno u oblasti borbe protiv torture i prava na pravičan postupak.

2. Saradnja sa policijom i drugim organima uprave

Kao što sam naveo, Specijalno državno tužilaštvo je samostalan organ sa samostalnom funkcionalnom organizacijom, a njegova organizaciona i statusna pitanja definisana su Zakonom o državnom tužilaštvu i Zakonom o Specijalnom državnom tužilaštvu. Isto kao i državno tužilaštvo, policija je samostalni organ sa sopstvenom funkcionalnom organizacijom i pripada izvršnoj vlasti, a njihova statusna pitanja, kao i prava i dužnosti su definisani Zakonom o unutrašnjim poslovima. Međutim, u borbi protiv kriminala najznačajnije je učešće policije i državnog tužilaštva. Kolika je uloga državnog tužilaštva i policije, pojedinačno i u međusobnoj saradnji, u borbi protiv kriminala vidi se iz odredbi Zakonika o krivičnom postupku, kojima su definisana prava i dužnosti policije i državnog tužilaštva u izviđaju i u istrazi. Ako se imaju u vidu prava i dužnosti koje su propisane Zakonikom o krivičnom postupku, jasno je da su državno tužilaštvo i policija jedinstveni u borbi protiv kriminala i da se njihova svrha ne može ostvariti bez međusobne saradnje.

Kako je izviđaj faza postupka koja prethodi istrazi, čiji je cilj da se od osnova sumnje, kao manjeg stepena izvjesnosti dođe do većeg stepena izvjesnosti, odnosno do osnovane sumnje, koja omogućava pokretanje krivičnog postupka, jasno je da je to faza u kojoj je saradnja između državnog tužilaštva i policije najznačajnija i najintenzivnija. Osim policije i državnog tužilaštva, koje rukovodi izviđajem, u toj fazi postupka može se uključiti i sudija za istragu i to kada je neophodno ograničiti nečija prava garantovana Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i Ustavom Crne Gore.

Nalazim da je značajno ukazati kada i na koji način dolazi do zajedničkog rada i saradnje državnog tužilaštva i policije u fazi izviđaja. Naime, koordinaciju državnog tužilaštva i policije u izviđaju možemo definisati u dvije procesne situacije i to: izviđaj kada je krivična prijava podnijeta policiji i izviđaj kada je krivična prijava podnijeta državnom tužilaštvu.

Osim situacije kada je krivična prijava podnijeta policiji, dešava se da se krivična prijava podnese državnom tužilaštvu ili da državno tužilaštvo formira predmet na osnovu saznanja da je eventualno izvršeno

krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti. U slučajevima kada je krivična prijava neposredno podnijeta državnom tužilaštvu ili je državni tužilac došao do saznanja o događajima čije činjenice upućuju na izvršeno krivično djelo, a raspoloživi podaci ne pružaju dovoljno osnova ni za donošenje naredbe o sprovođenju istrage, niti rješenja o odbacivanju krivične prijave, tada će državni tužilac sam ili posredstvom drugih organa prikupiti potrebna obavještenja. Tada se, najčešće, krivična prijava dostavlja policiji uz zahtjev za provjeru i prikupljanje dokaza kako bi se utvrdilo postojanje osnova sumnje da je učinjeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, odnosno kako bi se na osnovu prikupljenih dokaza donijela odluka u predmetu formiranom na osnovu podnijete krivične prijave.

U saradnji sa policijom ću zahtijevati od specijalnih državnih tužilaca da ta saradnja bude intenzivna i da razmjenjuju informacije na dnevnom nivou.

U odnosu na službenike policije ću održavati stalne sastanke sa njihovim starješinama gdje ćemo zajednički analizirati rad u pojedinim predmetima.

Posebno ću insistirati na internoj edukaciji službenika policije i tumačenju normi Zakonika o krivičnom postupku kako bi ih ohrabrio da primjenjuju ovlašćenja i radnje koja su im data članom 257 Zakonika o krivičnom postupku, a posebno da su dužni da obavijeste državnog tužioca kada u vršenju svojih osnovnih policijskih poslova – otkrivanju krivičnih djela nađu da postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, te da samoinicijativno ili po zahtjevu državnog tužioca preduzmu potrebne mjere da se pronađe učinilac krivičnog djela, da se otkriju i obezbjede tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz, kao i da prikupe sva obavještenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje krivičnog postupka.

Posebno ću edukovati službenike policije da se pod neposrednim rukovođenjem od strane državnog tužioca smatra davanje stručne podrške kroz tumačenje odredbi materijalnog i procesnog krivičnog prava, te o zaštiti ljudskih prava građana u postupku, kao i odlučivanje da li će državni tužilac pojedine dokazne radnje sprovesti neposredno ili će njihovo sprovođenje povjeriti policiji.

Takođe, pod rukovođenjem se podrazumijeva i održavanje stalnih kontakata sa policijom i analiza prikupljenih dokaza, kako bi se odlučilo o daljim pravcima usmjeravanja izviđaja.

Ovi stalni kontakti i analiza rada kako specijalnih državnih tužilaca, tako i ovlašćenih službenika policije, biće osnov moje saradnje sa policijom, jer kroz održavanje stalnih sastanaka jedino možemo da ocijenimo stručnost i efikasnost u postupanju, a samim tim i odgovornost, te uklonimo sve prepreke koje stoje na putu u borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije, pranja novca, terorizma i ratnih zločina.

Insistiraju da ovlašćeni službenici policije moraju da razumiju i da ne trebaju da smetnu s uma ni činjenicu da je članom 257 stav 1 Zakonika o krivičnom postupku propisano da policija, a nakon što obavijesti državnog tužioca da postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, samoinicijativno ili po zahtjevu državnog tužioca preduzima potrebne mjere na otkrivanju i obezbjeđivanju tragova krivičnog djela i predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku. Ovakvim zakonskim rješenjem policiji su data ovlašćenja da i bez naloga državnog tužioca prikuplja dokaze, te se samim tim neposredno rukovođenje i nadzor državnog tužioca u fazi izviđaja od strane policije ne treba shvatiti kao njihovo sputavanje u radu i čekanje naloga državnog tužioca, već naprotiv, policija treba da iskaže maksimalan stepen kreativnosti na obezbjeđenju dokaza. Isto tako policija treba da ispoljava kreativnost i prilikom sprovođenja naloga dobijenih od državnog tužioca.

Što se tiče saradnje sa drugim organima uprave, insistiraju da se odrede kontakt tačke u državnim organima (Upravi prihoda i carina, Upravi za katastar i državnu imovinu, Državnoj revizorskoj instituciji, Agenciji za sprječavanje korupcije, Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja, Direktoratu za politiku javnih nabavki u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Centralnom klirinškom depozitarnom društvu, Centralnoj banci Crne Gore...), radi ostvarivanja saradnje i efikasnog dostavljanja podataka i zajedničke analize dostavljenih podataka na sastancima koji će se redovno održavati, radi lakšeg otkrivanja i krivičnog gonjenja učinilaca krivičnih djela visoke korupcije, organizovanog

kriminala i pranja novca, kao i identifikovanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću.

3. Međunarodna pravosudna saradnja

Međunarodna pravosudna saradnja je od velike važnosti zbog sve veće potrebe Specijalnog državnog tužilaštva da, zbog krivičnih i finansijskih istraga, sarađuje sa inostranim tužilaštvima.

Takođe, kako istraga koje sprovodi Specijalno državno tužilaštvo imaju međunarodni element, često je neophodna kvalitetna međunarodna saradnja, radi uspješnog okončanja istrage i prikupljanja kvalitetne dokazne građe van teritorije Crne Gore. Ovoj konstataciji svjedoči činjenica da se u velikom broju istraga Specijalnog tužilaštva, posredstvom međunarodne saradnje i međunarodne pravne pomoći došlo do značajnih dokaza.

Iz tih razloga poboljšanje ovog segmenta iz nadležnosti Specijalnog tužilaštva je od krucijalnog značaja.

Primarno je neophodno implementirati **preporuke Evropske komisije iz poglavlja 23** koje se tiču međunarodne saradnje i insistiraću da se u predmetima sa međunarodnim elementom koriste mogućnosti iz drugog dodatnog protokola Evropske konvencije o međusobnom pružanju pravne pomoći, odnosno da se što češće ostvaruje neposredna – direktna, saradnja sa tužiocima u inostranstvu, što će umnogome da doprinese efikasnosti i kvalitetu istraga sa međunarodnom elementom.

Nadalje, konstantno ću ohrabrivati i izražavati spremnost za učešće Specijalnog državnog tužilaštva u **zajedničkim istražnim timovima** sa tužilaštvima stranih država. Time ću pokazati da je Specijalno tužilaštvo i normativno i kadrovski opremljeno za takav izazov.

Takođe, prioritet u ovoj oblasti će da mi bude saradnja sa **EUROJUST**-om i korišćenje mehanizama EUROJUST-a za bržu međunarodnu pravosudnu saradnju.

U prilog navedenom, obezbijediću obuke za specijalne tužioce i savjetnike da kvalitetno koriste stručni engleski jezik i time još lakše ostvaruju neposrednu komunikaciju sa kolegama u inostranstvu.

4. Zaključak

Odlučna borba protiv kriminala uvijek je predstavljala moj prioritet u radu, pa će tako biti i u buduću, a naročito u borbi protiv korupcije, organizovanog kriminala i pranja novca, s posebnim akcentom na oduzimanje imovine stečene kriminalnom djelatnošću.

U ovoj beskompromisnoj borbi protiv kriminala, nastaviću, kao i u dosadašnjem radu, da efikasno sprovodim nacionalne strategije i akcione planove, da poštujem potvrđene i objavljene međunarodne ugovore i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava, a naročito u borbi protiv terorizma i ratnih zločina, Ustav Crne Gore i zakone i da sva svoja znanja iskoristim da dodatno ojačam kapacitete Specijalnog državnog tužilaštva i ostvarujem blisku saradnju i koordinaciju sa drugim državnim organima i međunarodnim partnerima, u najboljem interesu građana i Crne Gore.

Vjerujem da ću u tom procesu imati punu podršku Tužilačkog savjeta i Vrhovnog državnog tužioca, kao i partnera iz drugih državnih organa, drugih zemalja i međunarodnih institucija i spreman sam da uložim maksimalne napore za uspješno sprovođenje ovog programa i suočim se i savladam sve izazove koje nosi funkcija Glavnog specijalnog tužioca na putu ostvarivanja zajedničkog cilja – vladavine prava, kroz izgradnju snažne i samostalne institucije bez koje je put Crne Gore ka Evropskoj uniji i zajednici modernih država nezamisliv.

Miloš Šoškić
Milow Shoshki